

Academische zitting Chris Decoster

‘Op de drempel van het afscheid met het oog op de toekomst’

Vrijdag 13 januari 2017, 16u45, Passage 44, Kruidtuinlaan 44, 1000 Brussel

Goedemiddag dames en heren, geachte genodigden,
En uiteraard ook goedemiddag mijnheer Decoster, beste Chris,

Eerst en vooral wil ik Chris bedanken voor de organisatie van deze academische zitting ter gelegenheid van zijn afscheid. Dit evenement past geheel in de stijl van het ‘huis Decoster’. Met zijn staat van dienst had hij deze namiddag gerust kunnen vullen met een exposé over zijn eigen lange en rijke gevulde professionele carrière in de gezondheidszorg. Maar in de plaats daarvan heeft hij deze gelegenheid aangegrepen om gerenommeerde nationale en internationale experts bijeen te brengen om het te hebben over de volksgezondheid en over de toekomst van ons gezondheidssysteem.

Wie hem kent, kijkt daar allerminst van op. Chris is de verpersoonlijking van ‘publieke dienstbaarheid’, hij is het modelvoorbeeld van de *civil servant*. De burger, de patiënt, de bevolking, die staat voor hem altijd centraal. Ook vandaag, op zijn eigen afscheid. En dat siert hem.

Mesdames et Messieurs,

En tant que ministre de la Santé publique, j’ai eu le privilège et le plaisir de collaborer étroitement avec Chris Decoster et ses collaborateurs au cours de ces deux dernières années. Ensemble, nous avons travaillé dur à quelques réformes indispensables dans nos soins de santé. Je pense par exemple à l’organisation des soins intégrés pour les malades

chroniques, à la réforme du paysage hospitalier et du financement des hôpitaux, à la modernisation de la loi sur l'exercice des professions des soins de santé, au renforcement des soins de santé mentale, et cætera.

Ne tournons pas autour du pot : le contexte budgétaire ne rend pas ces réformes plus simples, mais bien plus pertinentes. Car pour pouvoir offrir la meilleure qualité de soins possible à nos citoyens également à l'avenir, à un prix correct et abordable, tant pour les pouvoirs publics que pour les citoyens, nous devons aujourd'hui redéfinir certaines structures, certains modèles et systèmes. Les réformes appellent souvent la méfiance voire même de la résistance. Mais cela n'a guère de sens de viser un *status quo* alors qu'autour de nous, les besoins et l'offre de de soins se développent à un rythme rapide.

- Als gevolg van de vergrijzing neemt het aantal mensen met chronische ziekten en multimorbiditeit toe. Die trend heeft vanzelfsprekend een aanzienlijke impact op de zorgvraag.
- Dankzij de vooruitgang van de technologie en de medische wetenschappen komen er steeds meer en betere behandelingsmogelijkheden bij, vaak erg gesofisticeerd en dikwijls ook zeer duur:
 - Dit opent nieuwe perspectieven op het vlak van het **zorgaanbod**, perspectieven die ons als maatschappij voor noodzakelijke beleidskeuzes stellen.
 - Tegelijkertijd heeft het een invloed op de **zorgvraag**, bijv. doordat bepaalde aandoeningen chronisch worden dankzij betere behandelingen en een snellere opsporing.

- Ten slotte is er nog de dynamiek in de organisatie van onze gezondheidszorg, al dan niet als antwoord op maatschappelijke evoluties. Op Belgisch niveau zijn een aantal hefboomen verspreid geraakt tijdens de opeenvolgende staatsvormingen. Er is permanent overleg nodig tussen alle bestuursniveaus om hier tot het juiste evenwicht te komen. Maar ook het Europese en het internationale niveau winnen steeds meer aan belang: een gezondheidsbeleid teken je vandaag niet uit binnen een nationaal vacuüm, maar binnen een internationale context. Denk bijvoorbeeld aan de strijd tegen weesziekten of aan de aanpak van internationale gezondheids crises.

Dames en heren,

De hervormingen waar wij tijdens deze legislatuur op inzetten zijn ambitieus. Maar wie even afstand neemt van de actualiteit, ziet duidelijk dat ze niet uit het niets zijn komen opduiken. Het gaat over thema's die doorheen de jaren steeds opnieuw terugkomen, al naargelang de maatschappelijke accenten en noden van het moment. En dat grotere, **overkoepelende tijdsbesef** is cruciaal voor de voor een goed begrip van de uitdagingen en voor de slaagkansen van de daartoe uitgetekende hervormingen.

Christiaan Decoster est la personne par excellence qui dispose de cette vision. Pendant plus de 40 ans, il a mis l'accent sur des sujets qui sont toujours sous les feux de l'actualité: l'organisation et la planification dans le secteur hospitalier, le développement des soins de santé mentale,

l'évolution des professions de la santé, l'intégration de l'élément qualité dans la pratique des soins de santé, l'arrivée de la numérisation ...

Bij elk van die dossiers stelde hij zich dezelfde vraag: wat is hier nodig om de volksgezondheid optimaal te dienen? Chris heeft voor maar liefst 16 ministers van Volksgezondheid gewerkt, hij maakte alle zes de staatshervormingen mee en hij was bijna 35 jaar lang secretaris van de befaamde Interministeriële Conferentie Volksgezondheid. In die hoedanigheid legde hij overigens mee de basis voor het afsluiten van 130 akkoorden af tussen het federale niveau en de gemeenschappen en de gewesten. Regelmatig is te horen in overheidskringen dat de IMC Volksgezondheid de best functionerende IMC van alle is, en dat is dus niet zonder reden.

130 accords, c'est un nombre qui donne le vertige et qui démontre également l'intérêt de Chris pour la **continuité de notre politique de santé**. Les ministres vont et viennent, la structure de l'état change et avec elle la répartition des compétences. Parallèlement à cela, la demande et l'offre de soins évoluent. Celui qui arrive à un moment donné dans l'histoire ne sait souvent que partiellement *pourquoi* la situation est telle qu'elle est à ce moment-là. Alors que cette vision, les relations sous-jacentes et les nuances sont vitales pour parvenir à des changements durables. Car celui qui connaît son histoire, connaît son avenir.

Welnu, als 'institutioneel geheugen' van onze gezondheidszorg heeft Chris Decoster die continuïteit helpen bewaken. Ik, en velen met mij, hopen dan ook stilletjes dat we de komende jaren af en toe nog een

beroep mogen doen op dat geheugen. Ik heb opgevangen dat hij mogelijks plannen heeft om zijn ervaringen en inzichten te bundelen in een boek. Ik zou hem daar graag toe willen aanmoedigen, al wens ik hem, zijn vrouw en zijn familie en vrienden evengoed wat rust toe.

Chris heeft ook op andere manieren voor continuïteit gezorgd:

- Als hoge ambtenaar bij de FOD Volksgezondheid heeft hij altijd een goede relatie nagestreefd met 'zijn' minister, ongeacht diens politieke kleur of ideologische achtergrond.
- Hij heeft zich al die jaren ingezet voor een optimale samenwerking tussen en met de verschillende bestuursniveaus in ons land, ook en vooral als het even wat stroever liep.
- Als verdediger van het algemeen belang heeft hij steeds gezocht naar het delicate evenwicht tussen de noden en de verwachtingen van de bevolking, de wisselende accenten van de politieke opdrachtgevers, de beschikbare middelen en de ambities van het professionele werkveld.
- Hij heeft continu aandacht besteed aan de goede samenwerking tussen de federale gezondheidsadministraties en met de kennisinstellingen.
- Hij heeft voortdurend oog gehad voor de eigenheid van en het evenwicht en de complementariteit tussen enerzijds het beleid op het vlak van volksgezondheid en anderzijds het beleid inzake de gezondheidszorgverzekering.
- Hij heeft de evoluties binnen zijn eigen administratie mee in goede banen helpen leiden: van analoog naar digitaal, van klassieke administratie naar kennisinstelling... En dat doorheen alle fusies, defusies en refusies die zijn administratie doormaakte.

- Hij is een pleitbezorger van de 'one health'-strategie, de geïntegreerde benadering de verschillende facetten van het volksgezondheidsbeleid. Volksgezondheid draait niet enkel om humane geneeskunde, maar bijvoorbeeld ook om de rol van plant en dier en van het leefmilieu .
- En zo zou ik nog even kunnen verdergaan.

Mesdames et Messieurs,

Diplomate, médiateur, *change manager* avant la lettre, mémoire institutionnelle, sont autant d'attributs qui décrivent Chris Decoster. Mais – et j'ai commencé mon discours par cela – Chris est surtout un *civil servant*. Pendant toute sa carrière, il a montré une **loyauté absolue** envers le citoyen et l'intérêt général. Cela n'a jamais été forcé, cela n'a jamais été une contrainte. Non, c'était la conséquence d'un engagement spirituel vis-à-vis de ces concitoyens.

Die zin voor verantwoordelijkheid heeft hij zijn volledige carrière aan de dag gelegd. Ook de laatste tijd nog, met het opnemen van het voorzitterschap ad interim van de FOD Volksgezondheid. Chris, daar ben ik u enorm erkentelijk voor. Bedankt! In één adem wil ik ook uw echtgenote bedanken voor haar begrip en haar engelengeduld. Mevrouw Lemaître, ik beloof om Chris (toch zeker de eerste maanden) niet lastig te vallen, zodat jullie eindelijk op jullie lang verdiende wereldreis kunnen vertrekken. Ik wens jullie het allerbeste, en tot hoors en ziens!